

A

Kancelář
architekta
města Brna

00 Základní informace

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
Územně analytické podklady 2024

Obsah

00.01	Úvod	4
00.01.01	Legislativní rámec.....	4
00.01.02	Účel a kontext pořizování ÚAP v Brně	4
00.01.03	Změny systému a struktury.....	4
00.01.04	Proces tvorby a cíle	5
00.02	Obsah a struktura	5
00.02.01	Obsah ÚAP.....	5
00.02.02	Struktura a provázanost částí	5
00.03	Metodika	5
00.03.01	Popis datového modelu.....	5
00.03.02	Datový katalog	6
00.04	Řešené území	6
00.04.01	Základní charakteristika města Brna.....	6

Seznam tabulek

Tab. 1	Základní informace o městě Brně	9
--------	---------------------------------------	---

Seznam schémat

Schéma 00.01 Řešené území

00.01 Úvod

00.01.01 Legislativní rámec

Proces pořízení

Územně analytické podklady jsou dle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (zkráceně „stavební zákon“ nebo „stavební zákon č. 283/2021 Sb.“), nástrojem územního plánování, který slouží zejména jako odborný podklad pro pořizování Politiky územního rozvoje České republiky (zkráceně „PÚR“), územně plánovací dokumentace, územních studií, územních opatření, vymezení zastavěného území a pro rozhodování v území.

Pořizuje je:

- úřad územního plánování, tj. Magistrát města Brna, odbor územního plánování a rozvoje (je „pořizovatelem“),
- pro celý správní obvod obce s rozšířenou působností tzn. pro správní území města Brna,
- v rozsahu a podrobnosti nezbytném pro pořizování územně plánovací dokumentace.

Úplnou aktualizaci ÚAP pořizuje úřad územního plánování v periodě ne delší než 4 roky (do 31. 12. 2017 byla povinnost úplné aktualizace každé 2 roky). Poslední úplná aktualizace Územně analytických podkladů města Brna proběhla v roce 2020, nynější úplná aktualizace má být pořízena do konce roku 2024, další úplnou aktualizaci bude třeba pořídit do konce roku 2028.

Územně analytické podklady, a po vyhotovení též každou úplnou aktualizaci ÚAP, projedná pořizovatel s obcemi ve svém správním obvodu. Podle ustanovení § 66 stavebního zákona projednají obce pouze část Rozborů, a to „určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci“. Protože město Brno je obcí s rozšířenou působností, která má ve svém správním obvodu právě jen město Brno, pořizovatel projednává ÚAP jen se samosprávou města Brna. Působnost je svěřena Radě města Brna. Úplnou aktualizaci ÚAP 2020 projednala Rada města Brna, v rozsahu „určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci“, na své schůzi konané dne 16. 12. 2020 v bodě č. 13 R8/122.

Povinný obsah

Minimální povinný obsah ÚAP je stanoven § 62 stavebního zákona a § 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů (zkráceně „prováděcí vyhláška stavebního zákona“ nebo také „vyhláška č. 500/2006 Sb.“).

Územně analytické podklady se dle požadavků uvedené prováděcí vyhlášky stavebního zákona člení na:

- Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (zkráceně „Podklady“),
- Rozbor udržitelného rozvoje území (zkráceně „Rozbor“),
- Údaje o území (souhrnně označené jako „Databáze územně analytických podkladů“).

Podklady obsahují:

- zjištění a vyhodnocení stavu a vývoj území, jeho hodnoty, limity využití území,
- záměry na provedení změn v území.

Rozbor zahrnuje:

- zjišťování a vyhodnocování pozitiv a negativ v území,
- vyhodnocení územních podmínek a potenciálu jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území,
- určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci.

Databáze územně analytických podkladů je aktualizována průběžně. Shromažďují se v ní údaje o území, zjištění vyplývající z průzkumů území, další dostupné informace a data vzniklá analýzou shromážděných informací.

00.01.02 Účel a kontext pořizování ÚAP v Brně

Kontext pořizování ÚAP

Stavební zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (účinný od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2024) uložil povinnost pořídit první ÚAP do 24 měsíců od nabytí účinnosti (tzn. do 31. 12. 2008), a následně úplné aktualizace ÚAP každé dva roky, tj. do konce roku 2010, 2012, 2014, 2016. Novela tohoto stavebního zákona platná od 31. 12. 2017 prodloužila periodu pro pořízení úplné aktualizace na 4 roky, a proto poslední úplná aktualizace byla pořízena v roce 2020. Nynější úplná aktualizace byla zahájena v lednu 2024 a má být pořízena do konce roku 2024. Podle přechodného ustanovení vyhlášky č. 157/2024 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu (prováděcí předpis ke stavebnímu zákonu č. 283/2021 Sb.) se úplné aktualizace územně analytických podkladů obcí zahájené přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky (tj. před 1. 7. 2024) dokončí podle vyhlášky č. 500/2006 Sb. ve znění účinném ke dni 31. 12. 2023. Současně však podle přechodných ustanovení zákona č. 283/2021 Sb. platí, že části prováděcích právních předpisů, které jsou v rozporu se stavebním zákonem č. 283/2021 Sb., se nepoužijí.

Zatímco úplné aktualizace ÚAP v roce 2014 a 2016 zpracoval ateliér ERA, sdružení architektů Fixel & Pech, zpracovatelem úplné aktualizace 2020 a 2024 je Kancelář architekta města Brna, p. o.

Účel Územně analytických podkladů města Brna

ÚAP sloužily mj. jako podklad pro pořizování změn Územního plánu města Brna z roku 1994, proto byly obsah a struktura dosavadních ÚAP přizpůsobeny i tomuto územnímu plánu.

ÚAP 2020 posloužily jako podklad a zdroj údajů pro dokončení návrhu nového Územního plánu města Brna. Aktualizací 2020 byla proto změněna technologie zpracování dat (přechod na GIS), byla revidována struktura dat, podstatně se rozšířilo spektrum sledovaných jevů a byla doplněna řada nových zjištění a analýz (zejména analýzy urbanistických struktur a hodnot vnitrobloků, vyhodnocení výškového uspořádání zástavby, vyhodnocení krajinného obrazu), které byly dále v rámci úplné aktualizace ÚAP 2024 rozpracovány.

Územně analytické podklady města Brna (ve znění úplné aktualizace 2024) zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a jsou bohatým zdrojem údajů pro plánování města, spolehlivou databází sledovaných jevů, souborem dlouhodobě hodnocených indikátorů vývoje metropole. Slouží podle zákona pro pořizování ÚPD, ÚS a jiných koncepčních dokumentů města. Zákon rovněž předpokládá užití této komplexní a aktuální databáze informací o území jako celku, coby kvalitního podkladu pro rozhodování v území dle platných právních předpisů (město Brno v roce 2024 vydalo vlastní prováděcí předpis stavebního zákona – nařízení č. 14/2024 o požadavcích na výstavbu ve statutárním městě Brně, tzv. brněnské stavební předpisy, s účinností od 1. 7. 2024).

00.01.03 Změny systému a struktury

Územně analytické podklady města Brna byly již při úplné aktualizaci 2020 restrukturalizovány (a při aktualizaci v roce 2024 byly dále doplněny), aby lépe odpovídaly potřebám územního plánování druhého největšího města v České republice.

Zpracování dat

Do roku 2020 byly ÚAP zpracovány v systému CAD (program Microstation, soubory DGN), který byl plně kompatibilní s Územním plánem města Brna z roku 1994. Nový Územní plán města Brna byl zpracován na platformě GIS a má být dle harmonogramu vydán na přelomu roku 2024 a 2025 (s účinností v roce 2025), proto aktualizace 2020 a 2024 přichystaly datové a grafické struktury ÚAP k novému ÚPmB.

Platforma GIS umožní městu Brnu analyzovat a lépe vyhodnocovat jeho problémy a potřeby. GIS využívá možností propojení grafické části s relační databází. Umožňuje tedy s daty provádět typické databázové operace, při analýzách lze kombinovat grafické i databázové vlastnosti. Správu dat a výkresů je možno provádět nezávisle, protože vlastní data GIS jsou nezávislá na datech definujících jejich grafické vyjádření. Platforma je také určená pro publikaci dat ve webovém prostředí. Cílem je vytvoření databáze ukazatelů a jevů, která významně posune městské plánování dopředu. Základní podmínkou je

průběžné udržování dat v aktuální podobě. Tyto výhody systémy CAD nemohou nabídnout, protože pro dané operace nejsou primárně určeny.

Datová struktura je od roku 2020 kompletně zpracována v prostředí GIS.

Datová struktura

Datová struktura ÚAP vychází z datového modelu Jihomoravského kraje. Datový model je pro účely města Brna dopracován a doplněn o další informace, sledované ukazatele a jevy. Zásadní úpravy datového modelu byly konzultovány s nadřízeným orgánem územního plánování KÚ JmK.

Výkresová část

Výkresová část ÚAP 2016 obsahovala 8 výkresů (7 výkresů pro znázornění Podkladů a 1 výkres k Rozboru) v měřítku 1 : 25 000. Úplná aktualizace 2020 zavedla nový systém grafické části, na který aktualizace 2024 navazuje. Grafická část má nyní pouze 5 výkresů, ale velké množství schémat.

Z hlediska obsahu výkresů nedochází k významným změnám. Jsou zpracovány v souladu s prováděcí vyhláškou stavebního zákona. Jejich prezentace je v měřítku 1: 10 000. Na výkresy jsou kladeny vyšší nároky jak z hlediska přehlednosti zobrazovaných jevů, tak i podrobnosti a vztahu k polohopisnému podkladu. I přes větší podrobnost výkresů není možné v jednotlivých výkresech zobrazit všechny sledované jevy.

Schémata jsou prezentována v měřítku 1 : 25 000 a 1 : 90 000 (1 : 250 000 v případě metropolitní oblasti). Ve schématech jsou zobrazovány pouze vybrané významné jevy, jejichž kartografická vizualizace je přizpůsobena méně podrobnému měřítku. Jejich charakter je především vysvětlující. Schémata také dávají lepší přehled o sledovaném jevu v rámci celého správního území města Brna.

Pojetí grafické části bylo již úplnou aktualizací 2020 částečně systémově změněno a pro snadnější čitelnost a názornost doplněno o další grafické výstupy. Cílem není zobrazit pouze údaje od jednotlivých poskytovatelů, ale komplexně je propojit s dalšími jevy a účelně zobrazovat jejich analytické vyhodnocení.

Textová část

Struktura textové části dosavadních ÚAP byla úplnou aktualizací 2020 upravena tak, aby jednak vyhověla povinnému minimálnímu obsahu stanovenému prováděcí vyhláškou stavebního zákona (viz kapitolu 00.01.01 Legislativní rámec a 00.01.02 Účel a kontext pořizování ÚAP v Brně), jednak seskupila související jevy do logických celků (tj. rozčlenění na témata) a hierarchicky je uspořádala. Aktualizace ÚAP 2024 na tuto strukturu navázala.

Textová část se dle požadavků prováděcí vyhlášky stavebního zákona člení na Podklady a Rozbor. Dále je ale rozdělena podle stěžejních témat na 13 svazků Podkladů, 2 svazky Rozboru a 1 pomocný svazek (s vysvětlením zkratk a datovým katalogem).

Skladba ÚAP je popsána v kapitole 00.02 Obsah a struktura.

00.01.04 Proces tvorby a cíle

Změna systému a struktury ÚAP města Brna byla prvním zásadním krokem pro postupné vytváření dynamické, průběžně aktualizované a vyhodnocované databáze informací o území, která umožňuje efektivní analýzu dat a jejich interpretaci. Proces tvorby takového databázového systému je v počátku, protože je navázán na standardizaci ÚAP, která bude spuštěna v roce 2025.

ÚAP kladou **dlouhodobé cíle**, které budou naplňovány v **následujících aktualizacích**:

- dopracování analýzy nových prvků obsahu (např. charakter zástavby z pohledu výšky, vývoj krajiny),
- databázové řešení všech sledovaných vrstev a ukazatelů,
- vytvoření aplikačního prostředí ÚAP,
- webový katalog a prezentace relevantních částí ÚAP.

Vzhledem k dlouhodobým cílům je reálné, že některé pasáže Aktualizace ÚAP 2024 nemají kompletní přesah do zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území. Zároveň je v řadě případů poukázáno na nedostatek relevantních informací pro dané téma a uvedena potřeba získání konkrétních dat, je-li to vůbec možné.

Kromě dlouhodobých cílů je vysoce žádoucí podrobit kritickému pohledu účel a strukturu vybraných datových sad (zejména v případě témat technické a dopravní infrastruktury, ale i dalších dílčích jevů). Úvaha nad smysluplností sledování některých informací v rámci ÚAP by měla zohlednit účel sledovaných dat, potenciální uživatele dat a skutečnost, zda již konkrétní data nejsou vedena a sledována v rámci jiné městské agendy. Na základě tohoto by bylo učiněno rozhodnutí o potřebě sledování daných informací, technickém řešení či o měřítku/podrobnosti sledování. K této rozvaze musí dojít ideálně na platformě všech dotčených aktérů – odborů MMB, koncepčních kanceláří a výkonného managementu – majících vazbu na územně plánovací činnost města.

00.02 Obsah a struktura

00.02.01 Obsah ÚAP

Územně analytické podklady města Brna, ve znění úplné aktualizace 2024 jsou rozděleny na:

- Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (zkráceně „Podklady“),
- Rozbor udržitelného rozvoje území (zkráceně „Rozbor“),
- Údaje o území souhrnně označené jako Databáze územně analytických podkladů (zkráceně „Databáze“).

Podklady i Rozbor se člení na výkresovou a textovou část:

Výkresová část Podkladů obsahuje:

- Výkres využití území,
- Výkres hodnot území,
- Výkres limitů využití území,
- Výkres záměrů v území.

Rozbor obsahuje pouze

- Problémový výkres (tj. výkres problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích).

Textová část Podkladů obsahuje jak „Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území“, tak „Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území“.

Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území jsou členěny na témata:

- 00 Základní informace,
- 01 Širší vztahy,
- 02 Krajina,
- 03 Město,
- 04 Funkční uspořádání města,
- 05 Ekonomické podmínky,
- 06 Občanská vybavenost,
- 07 Dopravní infrastruktura,
- 08 Technická infrastruktura,
- 09 Potenciál rozvoje území,
- 10 Hodnoty,
- 11 Limity.

Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území jsou obsaženy ve svazku

- 12 Záměry na provedení změn.

Textová část Rozboru se skládá z témat:

- 13 Vyhodnocení (tj. vyhodnocení územních podmínek a potenciálu jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území),
- 14 Problémy k řešení v ÚPD (tj. určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích).

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území, která mají být dle § 4 prováděcí vyhlášky stavebního zákona součástí Rozboru, jsou v ÚAP řazeny rovněž do Podkladů, jelikož představují logické shrnutí a závěry jednotlivých tematických částí. Zjištění

a vyhodnocení pozitiv a negativ je zařazeno do poslední podkapitoly témat 01 až 09.

Samostatně je zařazen pomocný svazek, který obsahuje

- 15 Seznam zkratk, datový katalog.

Databáze se skládá z prostorových informací a ukazatelů. K orientaci a popisu veškerých dat slouží datový model. Databáze i datový model jsou vedeny jako samostatná část v digitální elektronické podobě.

00.02.02 Struktura a provázanost částí

Řazení textových částí vychází z obsahu jednotlivých svazků. Základními principy uspořádání svazků jsou chronologie a měřítko. Chronologický princip je uplatněn při řazení jednotlivých témat, kdy analýza území města začíná krajinou a postupně na sebe vrství další obsah tak, jak docházelo k přetváření původního neurbanizovaného prostředí. Po rozboru krajiny tedy přichází analýza prostorové struktury města, sociálního prostředí a funkčního uspořádání. Následuje ekonomický kontext a popis konkrétních prvků městské infrastruktury (občanská, dopravní, technická). Tematicky laděné svazky jsou následovány pohledem do budoucna, tedy zhodnocením potenciálu území a predikcí možného dalšího rozvoje města.

Chronologický princip je v souladu s principem prostorového měřítka. To je zde chápáno především ve smyslu míry generalizace řešených témat. Jak dochází k časoprostorovému vrstvení jednotlivých témat za sebou, do jisté míry se mění i měřítko popisovaných informací, kdy interpretační linie sleduje posloupnost od obecného k detailnímu, od systémového k parciálnímu. Výsledná syntéza však opět nabývá kontextuální charakter a reflektuje vizi a koncepci městského rozvoje.

Jednotlivé svazky jsou provázány. Znamená to především snahu vyhnout se zbytečným duplicitám informací. Pokud k nim dochází, jedná se o záměr, kdy daná informace může mít v různých kontextech jiný význam a ve výsledku jinou interpretační hodnotu pro řešené téma. Dalším prvkem provázanosti svazků je využití (nejen) strukturálních charakteristik území v dílčích tematických analýzách. Například vymezení a popis městských struktur není samo o sobě jediným cílem, ale přesahuje do vyhodnocení vztahu struktur a socio-ekonomického prostředí.

Pomocí zvoleného číslování svazků je zároveň dosaženo provázání s daty, které toto číslování v jistém rozsahu přebírají. Pomocí datového katalogu je pak dosažena přehlednost výskytu jednotlivých informací z hlediska textu a použitých dat (viz dále).

00.03 Metodika

00.03.01 Popis datového modelu

Jelikož Aktualizace ÚAP 2020 převedla kompletní datovou strukturu ze systému CAD do systému GIS, bylo potřeba vytvořit zcela nový Datový model (DM). DM je vytvořen na základě datového modelu Jihomoravského kraje a je přizpůsoben potřebám města Brna. Úpravy byly konzultovány s nadřízeným orgánem územního plánování KÚ JmK.

Již v rámci Aktualizace ÚAP 2020 byly v DM zavedeny dva základní typy informací. První typem jsou prostorové informace, které mají územní průmět (v rozličné podrobnosti, měřítku a typu územní jednotky). Druhým typem jsou ukazatele, které mají povahu statistických dat a nejsou přímo územně vyjádřeny. Vzhledem k odlišné struktuře obou typů informací a pro snazší vyhledávání dat je DM rozdělen na **Datový model prostorových informací** a **Datový model ukazatelů**.

Datový model prostorových informací obsahuje všechny datové vrstvy s prostorovým vyjádřením, tedy vrstvy ve formátu GIS. Datový model ukazatelů je určen pro statistická data, v naprosté většině sledující časové řady v měřítku celého města Brna. Oba datové modely obsahují informaci o tom, k jakému jevu (dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.) datové vrstvy či ukazatele náležejí.

Datový model prostorových informací

Digitální geografická data jsou zpracována ve (v ČR) všeobecně používaném souřadnicovém systému S-JTSK ve variantě EastNorth.

DM je navržen jako logický datový model nezávislý na konkrétním programu GIS. Jeho struktura vychází z GIS-formátu SHP. Pro budoucí přechod do databázových systémů je celá datová struktura zpracována v geodatabázi (GDB), v GIS prostředí jako File Geodatabase. Jedná se o všeobecně rozšířené formáty pro systémy GIS.

Jeden soubor SHP nebo jedna vrstva v GDB je označována jako datová vrstva GIS. Každá datová vrstva obsahuje množinu prostorových dat vybavenou popisnými údaji. DM obsahuje čtyři jednoduché **datové typy**:

- Body,
- Linie – libovolné lomené čáry s neomezeným počtem bodů,
- Plochy,
- Rastry.

Aby bylo jednoduché datové typy rychle rozeznat, používá se jejich název v samotném názvu datové vrstvy, v případě ÚAP Brna se jedná o poslední znak názvu vrstvy:

- Bodové vrstvy: **B**,
- Liniové vrstvy: **L**,
- Plošné vrstvy: **P**,
- Rastrové vrstvy: **R**,

Kód datových vrstev je pro celou dokumentaci jednotný a je úzce provázaný s textovou částí. Důvodem je jednoduchá a rychlá orientace v datových vrstvách a textových částech. Příklad názvu datové vrstvy:

DM_06_01_011P

- **DM** – zkratka Datový model,
- **06** – 1. úroveň členění -> 1. úroveň kapitoly (v našem případě 06 Občanská vybavenost),
- **01** – 2. úroveň členění -> 2. úroveň kapitoly (v našem případě 06.01 Veřejná vybavenost),
- **011** – pořadové číslo datové sady v rámci 2. úrovně členění,
- **P** – datový typ (v našem případě plošná vrstva).

Jedná se tedy o datovou vrstvu z podkapitoly 06.01 Veřejná vybavenost, a to Vymezené zóny havarijního plánování.

GIS data obsahují pro každý prvek v datové vrstvě i popisné údaje neboli metadata. Jedná se o informace o daném prvku označované jako atributy. Každý z atributů má definované datové typy a v DM ÚAP Brno jsou využity následující:

- **T** – textový řetězec,
- **C** – číselný řetězec,
- **K** – kód nebo kategorie.

Každá datová vrstva má **povinně sledované atributy**, které z části vycházejí z metodiky DM ÚAP JmK. Jedná se o následující atributy:

- **Stav** – časový horizont ukazující, jestli se jedná o stav (S), nebo záměr (Z),
- **Ozn_posk** – označení poskytovatele dle číselníku JmK,
- **Naz_posk** – název poskytovatele dle číselníku JmK,
- **Datum** – datum aktualizace prvku, tedy datum předání dat od poskytovatele,
- **Typ** – atribut pro třídění jevů,
- **JMK_DM** – kód datové vrstvy v DM JmK (slouží pro propojení s krajským DM).

Datový model ukazatelů

Ukazatel je veličina charakterizující stav a při dlouhodobém sledování indikující vývoj a trendy systému. V tomto případě lze za systém považovat územní vývoj města Brna, který je sledován zejména prostřednictvím sociálních, demografických

a ekonomických ukazatelů. Ty jsou vedeny ve formě číselných hodnot, které vždy reprezentují konkrétní statistickou proměnnou (ať už se jedná o absolutní veličinu, či index).

Všechny ukazatele v rámci DM jsou vedeny v samostatném přehledu i v pracovní „výpočtové“ dokumentaci (formát XLSX) ve vztahu ke grafickým výstupům a analýzám (některé ukazatele jsou konstruovány specificky pro potřeby ÚAP).

Kód ukazatelů je pro celou dokumentaci jednotný a je úzce provázaný s textovou částí. Důvodem je jednoduchá a rychlá orientace v ukazatelích a textových částech. Příklad názvu datové vrstvy:

DM_03_03_026

- **DM** – zkratka Datový model
- **03** – 1. úroveň členění -> 1. úroveň kapitoly (v našem případě 03 Město)
- **03** – 2. úroveň členění -> 2. úroveň kapitoly (v našem případě 03.03 Obyvatelstvo)
- **026** – pořadové číslo datové sady v rámci 2. úrovně členění

Jedná se tedy o datovou vrstvu z podkapitoly 03.03 Obyvatelstvo, a to Průměrný věk.

Pro každý ukazatel je rovněž zaznamenán zdroj dat a časoprostorové informace. Z hlediska času je veden údaj, pro jaké období je ukazatel sledován. Prostorová informace pak uvádí, v jaké územní podrobnosti je ukazatel k dispozici.

00.03.02 Datový katalog

Nástrojem pro orientaci v datech a metadatech je datový katalog. Datový katalog sdružuje všechna data (prostorové informace a ukazatele) a poskytuje klíčové informace o datech (metadata). Datový katalog je, kromě textové formy, veden také v tabulkovém formátu XLSX (ten obsahuje kompletní výčet informací, na rozdíl od kapitoly 15, která nabízí vybrané informace).

Struktura datového katalogu reaguje na strukturu DM a textových částí. Datový katalog obsahuje následující informace:

- **Kód** – kód vrstvy nebo ukazatele,
- **Název vrstvy/ukazatele** – název vrstvy nebo ukazatele,
- **Jev** – číslo jevu dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.,
- **Název jevu** – název jevu dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.,
- **Kapitola** – číslo kapitoly, ve kterém se vrstva/ukazatel vyskytuje,
- **Výskyt na území města Brna**,
- **Výkres využití území** – výskyt vrstvy v daném výkresu,
- **Výkres hodnot území** – výskyt vrstvy v daném výkresu,

- **Výkres limitů využití území** – výskyt vrstvy v daném výkresu,
- **Výkres záměrů v území** – výskyt vrstvy v daném výkresu,
- **Problémový výkres** – výskyt vrstvy v daném výkresu,
- **Zdroj dat** – označení zdroje dat, ze kterého bylo volně čerpáno; jedná se většinou o široce dostupná data, která buď přímo nebo v rámci vlastní analýzy KAM vstupují do DM,
- **Poskytovatel** – poskytovatel údaje o území, definovaný v § 63 odst. 2 stavebního zákona, nebo jiný poskytovatel nepovinných údajů,
- **Zákonné zakotvení** – označení zákona, jiného právního předpisu či metodického dokumentu, ze kterého byla čerpána právní definice,
- **Právní definice** – definice jevu dle právního zakotvení,
- **Obsahová definice** – obsahová a věcná definice dat,
- **Metodika** – stručný popis metodiky zpracování vrstev a ukazatelů.

00.04 Řešené území

Územně analytické podklady města Brna zahrnují celé správní území statutárního města Brna ve svých administrativních hranicích (viz Schéma 00.01). Z hlediska prostorového náhledu jsou výstupy, analýzy a komentáře vedeny v naprosté většině právě na úrovni města. Území města svojí plochou plně pokrývá ORP Brno a statisticky také okres Brno-město. Dostupná statistická data v detailnějším územním členění pak umožňují vhléd i do místních specifík jednotlivých lokalit. Obsažená data o území jsou tudíž překládána na různých měřítkových úrovních odpovídajících možnostem územně analytických podkladů a potřebám územního plánování.

00.04.01 Základní charakteristika města Brna

Z hlediska samosprávného členění se Brno skládá z 29 městských částí. Území města je zároveň rozděleno na 48 katastrálních území. Toto uspořádání je platné, vyjma drobných změn hranic mezi některými městskými částmi, od roku 1990 (další základní charakteristiky města Brna viz Tab. 1).

Detailnější prostorovou úroveň potom reprezentují urbanistické obvody. Jejich vypovídací hodnota spočívá především v možnosti zachycení lokálních změn a rozdílů u sociodemografických a socioekonomických ukazatelů. Urbanistické obvody v minulosti prošly výraznějšími transformacemi a k březnu 2024 je jich pro Brno evidováno 296. Pro potřeby analýzy vizualizace dat je však v ÚAP 2024 použita i varianta s 278 jednotkami, které odpovídají kombinované struktuře pro porovnání dat mezi jednotlivými Sčítáními lidu, domů a bytů (SLDB).

Administrativně-správní územní jednotky však nejsou vhodným typem území pro prostorové analýzy vyhodnocující informace o území, a to především z důvodu jejich nestejně velikosti, vnitřní heterogenity a zejména vedením jejich hranic, které neodpovídají funkčním vazbám v území, ani urbanistické či krajinné struktuře.

Z pohledu prostorové statistiky tak významnou úlohu pro hodnocení území plní nově zařazená gridová síť o straně čtverce 250 m (ve vybraných případech je délka strany čtverce modifikována), která umožňuje porovnání informací z ekvivalentních statistických jednotek o heterogenním území města. Takto vedené prostorové jednotky také umožňují detailní zachycení specifík či limitů jednotlivých oblastí a vzájemnou srovnatelnost hodnot.

Z pohledu urbanismu je pak klíčové zařazení urbanistických a krajinných struktur, které člení město dle charakteru zástavby/krajiny a nabízejí srozumitelnou typologii struktur, které popisují konkrétní území a zároveň poskytují rámec pro analýzu dalších charakteristik, ať už strukturálních (např. výška zástavby), či statistických (např. hustota obyvatelstva).

Pozice města je, s ohledem na širší vztahy, částečně reflektována v celorepublikovém, a případně i v evropském kontextu. Z hlediska funkčních (každodenních) vazeb je pak neopomenutelné metropolitní zázemí. V dílčích kapitolách je proto Brněnské metropolitní oblasti (BMO) věnována zvýšená pozornost, a to zejména s ohledem na pohyby obyvatelstva (dojíždka, migrace). Území Brněnské metropolitní oblasti vychází z provedeného vymezení pro nástroj Integrovaných územních investic (ITI) v roce 2020.

Schéma 00.01 Řešené území

----- Hranice katastrálních území

Urbanistické obvody

Městské části

Zdroj: ČÚZK

0 1 2 4 6 km

Tabulky

Tab. 1 Základní informace o městě Brně

Charakteristika	Údaj
Kód obce podle ČSÚ	582786
Zeměpisná šířka	49°11'43.000" N
Zeměpisná délka	16°36'30.000" E
Časové pásmo	UTC+1 (SEČ); UTC+2 (SELČ)
Rozloha (km ²)	230,18
Maximální nadmořská výška (m n. m.)	497
Minimální nadmořská výška (m n. m.)	190
Počet městských částí (k 1. 1. 2024)	29
Počet katastrálních území (k 1. 1. 2024)	48
Počet urbanistických obvodů (k 1.3. 2024)	296
Počet obyvatel (k 31.12. 2023)	400 566
Hustota zalidnění (k 31.12. 2023), osob/km ²)	1740,2
Průměrný věk obyvatel	43
Průměrná roční teplota vzduchu 1981–2010 (stanice Brno-Tuřany, v °C)	9,4
Průměrný roční srážkový úhrn 1981–2010 (stanice Brno-Tuřany, v mm)	503,3
Průměrný roční úhrn doby trvání slunečního svitu 1981–2010 (stanice Brno-Tuřany, v h)	1923

Zdroj dat: ČHMÚ, ČSÚ, ČÚZK, ÚIR